

5.

Paragrafen

5.2 Weerstandsvermogen en Risicobeheersing

Portefeuillehouder: wethouder L. Groot

Inleiding

De gemeenteraad heeft een kaderstellende en controlerende taak. Het is daarom belangrijk dat zij zicht heeft op de financiële positie van de gemeente. Een goed financieel beleid is immers van groot belang om haar taken te kunnen voortzetten. Daarbij gaat het niet alleen om de jaarlijkse lasten en baten in de exploitatiebegroting. Het beheer van financiële middelen speelt een minstens zo belangrijke rol. Ook de reserves en voorzieningen maken deel uit van de financiële positie van de gemeente. Om de gemeenteraad het benodigde inzicht te geven in de financiële positie van de gemeente, moet helder zijn wat we tot de reserves en voorzieningen rekenen. Ook moet de gemeente een duidelijk beleid voeren over het vormen en aanspreken van reserves en voorzieningen. De gemeenteraad heeft in maart 2013 de nota reserves en voorzieningen vastgesteld en stelt eind 2017 een geactualiseerde versie vast.

Deze paragraaf is onderdeel van het risicomanagementproces en geeft informatie over het beheersen van risico's. Risico's die de bedrijfsvoering van Gemeente Oldebroek kunnen belemmeren. We relateren deze risico's aan de financiële weerstand en geven inzicht in het zogenaamde weerstandsvermogen. Met weerstandsvermogen bedoelen we de financiële draagkracht van de gemeente bij onvoorziene tegenvallers. In de paragraaf beschrijven we waaruit het weerstandsvermogen bestaat. Ook beschrijven we de uitgangspunten van het risicomanagement (beleid). Verder geven we inzicht in de opbouw van het risicoprofiel (de gesignaleerde risico's), de opbouw van de weerstandscapaciteit (vrije middelen om de gesignaleerde risico's financieel op te kunnen vangen) en het weerstandsvermogen (koppeling van de risico's en de weerstandscapaciteit).

Huidige situatie

De omvang van de reserves en voorzieningen hangt samen met de risicopositie van de gemeente. Een belangrijke indicator voor het bepalen van de financiële positie is de ratio weerstandsvermogen. Hierbij zetten we de beschikbare weerstandscapaciteit af tegen de benodigde weerstandscapaciteit. De reserves en voorzieningen zijn een onderdeel van de beschikbare weerstandscapaciteit. Andere componenten zijn onder andere de onbenutte belastingcapaciteit en bezuinigingsmogelijkheden. De benodigde weerstandscapaciteit wordt berekend op basis van het risicoprofiel van de gemeente. De weerstands-ratio is 1 als er genoeg weerstandscapaciteit is om de risico's af te dekken. De gemeenteraad heeft de bandbreedte van de weerstands-ratio vastgesteld op 1,0 tot 1,4. We presenteren nu een weerstands-ratio ter hoogte van 1,5.

Risico's

In een complexe organisatie als een gemeente is het inschatten van risico's een lastige opgave. We proberen dit zo zorgvuldig mogelijk te doen. We omschrijven risico's in termen van oorzaak - gebeurtenis - gevolg. Daarbij is het risico de gebeurtenis. Een gebeurtenis kan verschillende oorzaken en gevolgen hebben. Het is noodzakelijk deze te beschrijven. Immers, als we al in een vroeg stadium nadenken over de mogelijke risico's van projecten of bepaald beleid, kunnen we risico beperkende maatregelen nemen. Een maatregel kan de kans dat het risico zich zal voordoen, verkleinen (preventieve maatregel) of de impact verkleinen als het risico zich voordeed (beperkende maatregel).

Als wij ons bewust zijn van een risico, kunnen we kiezen hoe wij erop reageren. De volgende risicostategieën en preventieve maatregelen zijn mogelijk:

Accepteren - Dit is alleen aan de orde bij een zeer kleine kans en/of zeer kleine gevolgen, of als er nageenough geen invloed mogelijk is. Wij kunnen er voor kiezen het latente (of concrete) risico volledig zelf te nemen, waarbij het beschikbaar weerstandsvermogen als buffer geldt.

Uitbesteden/overdragen - Wij kunnen er voor kiezen het risico (deels) bij derden te plaatsen. Bijvoorbeeld door ons te verzekeren of door middel van contractonderhandelingen met een leverancier of aannemer. Om de gevolgen van het concrete risico te voorkomen, te verminderen of op te lossen, kunnen we beheersmaatregelen treffen.

Voorkomen - één of beide van de factoren kans en gevolg wegnemen

Verminderen - één of beide van de factoren kans en gevolg afzwakken

5.

Paragrafen

Als risico's concreet zijn, treffen wij een voorziening. Als risico's onzichtbaar zijn, vormen wij een bestemmingsreserve. Het kan ook zijn dat bepaalde jaarlijks terugkerende concrete risico's zich vrijwel zeker voordoen. Dan maken wij een keuze of wij de financiële gevolgen al dan niet regulier opnemen in de geraamde lasten van de exploitatie.

In een intern controleproces bepalen wij de omvang en impact van de risico's (kans maal financieel gevolg). De impact en omvang van de totale risico's vormen de benodigde weerstandscapaciteit. We maken onderscheid tussen exploitatierisico's en risico's die voortkomen uit grondexploitatie en projecten. Deze risico's kunnen betekenis hebben voor de financiële positie van de gemeente.

Beleid

Concrete risico's

Voor concrete risico's hebben we specifieke voorzieningen getroffen in de vorm van verzekeringen. Voorbeelden zijn brandverzekeringen voor gemeentelijke gebouwen, aansprakelijkheidsverzekeringen voor personeel en materieel van de gemeente en voor ambtenaren een ongevallenverzekering en rechtsbijstandverzekering.

Kapitaalgoederen

Voor het groot onderhoud en de vervanging van kapitaalgoederen hebben we beheerplannen opgesteld. Op basis van de meerjarenraming in die beheerplannen vormden we reserves. Daaruit kunnen we (toekomstige) kosten betalen.

Sluimerende risico's

Ondernemersrisico's, de sociale structuur en opneinderegelingen zijn voorbeelden van sluimerende (latente) risico's. Bij het ontwikkelen en vaststellen van beleid benoemen we deze zo specifiek mogelijk.

Algemene dienst en projecten

Ook in de exploitatie van de algemene dienst en in (investerings)projecten kunnen zich risico's voordoen. We beschrijven deze systematisch en houden bij welke beheersmaatregelen we treffen.

Grondbedrijf

Daarnaast komen risico's voor in het grondbedrijf. Voor het grondbedrijf hebben we in 2016 de benodigde weerstandscapaciteit berekend. Deze berekening staat in het meerjarenprogramma van het grondbedrijf (MPG). Resultaten van de grondexploitatiebegrotingen komen ten gunste of ten laste van de Reserve Algemeen Grondbedrijf (RAG). De RAG heeft als doel ondernemersrisico's van het grondbedrijf door de productie van bouwgrond in grondexploitatiecomplexen op te vangen. De financiële risico's van de complexen brengen we ten gunste of ten laste van de RAG. Hierdoor is de begrotingspositie van de gemeente in principe niet betrokken bij de risico's die projecten met zich meebrengen. Dit geldt alleen zolang de omvang van de risico's binnen de omvang van de RAG blijven. Voorwaarde is dan ook dat het saldo van de RAG voldoende is om risico's op te vangen en af te dekken. De gemeenteraad heeft daarover in april 2016 besluiten genomen.

Risicoscore

Op basis van het indelen van de risico's stellen we een risicokaart op. Deze kaart geeft een indicatie van de mogelijke impact van het risico. De risicokaart is gebaseerd op het door ons vastgestelde beleid voor risicomangement. Bij het intekenen van een risicoscore geldt: hoe hoger de risicoscore, hoe hoger de prioriteit voor aanpak van het risico.

5.

Paragrafen

Risicokaart

We hebben 23 risico's geïdentificeerd: 22 risico's van de algemene dienst én het totale risico in het grondbedrijf. Deze risico's staan op de actuele risicokaart. De afgelopen maanden troffen wij verschillende beheermaatregelen en beoordeelden we risico's anders. Ook vielen er risico's weg en kwamen er een aantal risico's bij. De impact betreft het maximaal financieel gevolg dat een risico kan hebben. De kans betreft de mate van zekerheid (het percentage) dat het risico nadelige gevolgen heeft binnen een bepaalde termijn.

Risicokaart begroting 2018					
Impact (financieel gevolg)	Kans 1 (1-20%)	Kans 2 (21-40%)	Kans 3 (41-60%)	Kans 4 (61-80%)	Kans 5 (81-100%)
5 (= > € 500.000,-)	4	1	2	0	1
4 (= / > € 100.000,- < € 500.000,-)	1	2	2	2	1
3 (= / > € 50.000,- < € 100.000,-)	1	1	3	0	0
2 (= / > € 25.000,- < € 50.000,-)	0	0	1	0	0
1 (< € 25.000,-)	0	0	0	0	1
Geen geldgevolgen	0	0	0	0	0

Benodigde weerstandscapaciteit*Risicoprofiel exploitatie / algemene dienst*

Op basis van de analyse van de concrete risico's van de algemene dienst is de benodigde weerstandscapaciteit € 10,9 miljoen. Op deze risico's maakten wij een berekening op de kans dat het risico zich voordoet én het mogelijk financieel gevolg. Vergeleken met de risico's benoemd bij de jaarrekening 2016 (€ 11,4 miljoen) is dit € 200.000 lager. Dit verschil wordt met name veroorzaakt door een mutatie in onderstaande risico's in euro's:

Mutaties weerstandscapaciteit	
Onderwerp	Mutatiebedrag
1. Onderzoek fiscus afdracht loonheffing	-90.000
2. Wachtgeldverplichting wethouders	300.000
3. OZB recreatiepark	50.000
4. Lager risico grondbedrijf	-750.000
5. Leerlingenvervoer	25.000
6. Kleine bijstellingen	-35.000
Totaal mutaties	-500.000

5.

Paragrafen

Van de 23 risico's vallen 6 risico's in het rood gearceerde deel (rechtsboven). Het gaat om de volgende risico's:

Risico's algemene dienst						
Nummer	Onderwerp	Risicobeschrijving	Kans op optreden	Financieel gevolg	Kans x gevolg	Benodigde weerstandscapaciteit X € 1.000,-
1	Precariobelasting	Het niet kunnen heffen van precariobelasting op het elektriciteitsnetwerk en op het waterleidingnetwerk.	3	5	15	2.950
2	Garantstelling op de voorfinanciering van de afrit A-28	Er wordt geprobeerd via derden middelen te ontvangen voor de aanleg van de afrit A-28. Er wordt echter ingeschat dat dit voor 25% lukt en dat de deelnemende gemeente ieder voor 75% moeten inbrengen. Dit komt neer op een bedrag van € 750.000. E.e.a. is opgenomen conform de raadsbesluitvorming van 12 november 2015.	5	5	25	750
3	Sociaal Domein	Er zijn signalen dat de tekorten in de jeugdzorg hoger kunnen zijn dan waar nu rekening mee wordt gehouden. De signalen zijn pril en de praktijk tot op heden is dat de cijfers gedurende het jaar een grillig verloop kunnen laten zien. Om deze reden vinden we het verstandig het al bestaande risico te handhaven.	3	5	15	750
4	Opheffen GR RNV	Frictiekosten opheffing gemeenschappelijke regeling RNV op basis van eindrapportage kwartiermaker ('De kunst van het verbinden).	5	4	20	414
5	Garantiestelling	De muziekschool is failliet verklaard. In 2011 besloot het college garant te staan voor eventuele uitkeringsverplichtingen van de Muziekschool Noordwest-Veluwe, voor de ontvlechting van de muziekschool. Daarnaast worden pensioenverplichtingen meegenomen in de inschatting van het risico.	4	4	16	258
Totaal risico's rood gearceerde deel						5.122
Overige risico's algemene dienst						3.104
Totaal risico's algemene dienst						8.226

Risico's grondexploitatie						
Nummer	Onderwerp	Risicobeschrijving	Kans op optreden	Financieel gevolg	Kans x gevolg	Benodigde weerstandscapaciteit X € 1.000,-
5	Risicoanalysegrondbedrijf algemeen	Tegenvallende opbrengsten en kosten van grondexploitaties	5	5	25	2.700
Totaal risico's						10.926

* De invoering van de omgevingswet gaat naar waarschijnlijkheid gepaard met forse kosten. Hierover heeft u in paragraaf 3.3. uitvoerig kunnen lezen. Er is € 120.000 beschikbaar gesteld en via deze begroting aanvullend nog € 100.000. Vanwege de grote onzekerheid en de nog weinig geconcretiseerde uitwerkingen vinden wij het nog te vroeg hiervoor beslag te leggen op onze weerstandscapaciteit.

** Het aanbestedingstraject van de renovatie van het gemeentehuis is een risico. Wij hebben ervoor gekozen gedurende het aanbestedingstraject geen risicobedrag te noemen.

5.

Paragrafen

Beschikbare weerstandscapaciteit

Onder beschikbare weerstandscapaciteit verstaan wij de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om risico's te kunnen opvangen, als die zich daadwerkelijk voordoen. De hoogte van de beschikbare weerstandscapaciteit bepalen we door de vrij aanwendbare reserves van de gemeente, de onbenutte belastingcapaciteit, de ruimte in de exploitatiebegroting en de stille reserves. Bij de berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit houden we de toekomstige winstpotentie van de grondexploitatie (-complexen) buiten de berekening.

Bij de opstelling van de begroting 2018 had de gemeente een weerstandscapaciteit van € 17,2 miljoen. Het risicoprofiel bedraagt € 10,9 miljoen.

De verwachte weerstandscapaciteit bedraagt als volgt.

Weerstandscapaciteit (x €1.000)	
	01-01-2018
Algemene reserve	6.565
Vrij aanwendbare bestemmingsreserve	6.287
Onbenutte belastingcapaciteit	1.647
Post onvoorzien in 2018	75
Reserve grondexploitatie	2.656
Totaal weerstandscapaciteit	17.230

Onbenutte belastingcapaciteit (structureel)

De voor 2018 berekende tarieven voor de onroerendezaakbelastingen zijn op het moment van opstellen van deze tekst deels gebaseerd op prognosewaarden en kunnen na afronding van de WOZ-taxaties nog wijzigen. Het voorlopig voor eigenaren van woningen berekende tarief van 0,1238% is lager dan de norm van 0,1952% die het rijk voor het jaar 2018 heeft vastgesteld voor artikel 12-gemeenten (zie meicirculaire 2017). Het verschil in belastingopbrengst is € 1.610.871,- aan onbenutte belastingcapaciteit. Het berekende tarief voor gebruikers van niet-woningen van 0,1848% is ook lager dan de norm voor artikel 12-gemeenten. Het verschil in belastingopbrengst is € 36.012,- en is daarmee ook onbenutte belastingcapaciteit. Het voor eigenaren van niet-woningen berekende tarief van 0,2513% is hoger dan de norm voor artikel 12-gemeenten. De opbrengst is daardoor € 241.524,- hoger dan bij toepassing van de artikel 12-norm en is daarmee geen onbenutte belastingcapaciteit. De totale onbenutte belastingcapaciteit is € 1.646.883,-.

Stille reserves

De stille reserves zijn de 'geschatte' waarde van onze participaties in het aandelenkapitaal van drie bedrijven. De economische waarde baseren we op de boekwaarde per aandeel, meegegeven in de jaarstukken 2016 van de betreffende bedrijven. Het totaal van de stille reserves is per 31 december 2016 € 8 miljoen. Dit bedrag bestaat uit:

Stille reserves					
Participatie	Aantal aandelen	Boekwaarde per aandeel	Nominale waarde	Economische waarde (geschat)	Stille reserve participaties (geschat)
Alliander	269.681	26,95	1.348.405	7.268.642	5.920.237
BNG	9.750	80,55	24.375	785.382	761.007
Vitens	18.693	72,91	18.693	1.362.845	1.344.152
Totaal			1.391.473	9.416.869	8.025.396

Gebruik van de stille reserve leidt tot een structurele vermindering van de jaarlijkse inkomsten uit dividenden. Vanwege deze invloed op de exploitatiebegroting nemen we dit vermogen niet mee in het beschikbare weerstandsvermogen.

5.

Paragrafen

De beschikbare weerstandscapaciteit is € 17,2 miljoen en de benodigde weerstandscapaciteit bedraagt € 11,5 miljoen. Daarmee beschikken wij bij de meerjarenbegroting 2018 over een ruim voldoende weerstandsvermogen van 1,6. Om het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen gebruiken we een waardeeringstabel die in samenwerking met het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR) en de Universiteit Twente is opgesteld. Ons weerstandsvermogen valt in de klasse 'ruim voldoende'. Ten opzichte van de jaarrekening 2016 is de ratio gelijk. De risico's zijn iets lager, maar de weerstandscapaciteit ook.

Meerjarig EMU saldo

Meerjarig EMU saldo				
Mutatie	2018	2019	2020	2021
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	-940	-316	1.454	2.136
Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	1.655	1.853	2.120	1.985
Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	1.668	1.679	1.682	1.701
Bruto investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	9.462	11.986	1.964	4.862
Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	2.486	1.402	2.384	2.453
Baten bouwgrondexploitatie:				
Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord	2.443	2.409	2.378	853
Berekend EMU saldo	-7.112	-7.763	3.286	-640

Meerjarenbalans

De geprognosticeerde balans moet aansluiten op de balans in de jaarrekening, maar hoeft niet dezelfde mate van detail te kennen. Hieruit kan het geldende aandeel in het EMU-saldo worden afgeleid: de som van de mutaties van de vaste en vlottende financiële activa minus de som van de mutaties van de vaste en vlottende schuld.

Meerjarenbalans					
	Rekening	Raming	Raming	Raming	Raming
Activa (bedragen x € 1.000)	2016	2018	2019	2020	2021
Vaste activa					
Immateriële vaste activa	742	19	19	19	19
Materiële vaste activa	31.314	41.819	51.741	51.588	54.493
Financiële vaste activa	8.084	6.768	6.634	6.501	6.367
Totaal vaste activa	40.140	48.606	58.394	58.108	60.879
Vlottende activa					
Voorraden	-1.373	-865	-1.872	-1.865	-265
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar	20.466	3.857	0	173	179
Liquide middelen	456	456	214	456	456
Overlopende activa	2.391	2.391	2.391	2.391	2.391
Totaal vlottende activa	21.940	5.839	733	1.155	2.761
Totaal activa	62.080	54.445	59.127	59.263	63.640

5.

Paragrafen

Passiva (bedragen x € 1.000)	2016	2018	2019	2020	2021
Vaste passiva					
Eigen vermogen	31.834	26.523	26.058	27.513	29.649
Voorzieningen	15.970	15.392	14.872	14.386	14.460
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van een jaar of langer	7.818	6.072	11.739	10.906	13.073
Totaal vaste passiva	55.622	47.987	52.669	52.805	57.182
Vlottende passiva					
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < jaar	3.075	3.075	3.075	3.075	3.075
*Bank- en giroaldi					
Overlopende passiva	3.383	3.383	3.383	3.383	3.383
Totaal vlottende passiva	6.458	6.458	6.458	6.458	6.458
Totaal passiva	62.080	54.445	59.127	59.263	63.640

Kengetallen

Kengetallen						
Bedragen X € 1000,-		rek 2016	Jaarschijf 2018 (primair)	Jaarschijf 2019 (primair)	Jaarschijf 2020 (primair)	Jaarschijf 2021 (primair)
1a. Netto schuldquote						
A	Vaste schulden (cf. art 46 BBV)	7.818	6.072	11.739	10.906	13.073
B	Netto vlottende schuld (cf art. 48 BBV)	3.075	3.075	3.075	3.075	3.075
C	Overlopende passiva (cf art. 49 BBV)	3.383	3.383	3.383	3.383	3.383
D	Financiële activa (cf art. 36 lid d, e en f)	8.084	6.768	6.634	6.501	6.367
E	Uitzettingen < 1 jaar (cf art. 39 BBV)	20.466	3.857	0	173	179
F	Liquide middelen (cf art. 40 BBV)	456	456	214	456	456
G	Overlopende activa (cf art. 40a BBV)	2.391	2.391	2.391	2.391	2.391
H	Totale baten (cf art. 17 lid c BBV (dus excl. mutaties reserves)	63.902	56.235	54.992	56.775	54.760
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%		-27%	-2%	16%	14%	19%
1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen						
A	Vaste schulden (cf. art 46 BBV)	7.818	6.072	11.739	10.906	13.073
B	Netto vlottende schuld (cf art. 48 BBV)	3.075	3.075	3.075	3.075	3.075
C	Overlopende passiva (cf art. 49 BBV)	3.383	3.383	3.383	3.383	3.383
D	Financiële activa (cf art. 36 lid d, e en f)	7.618	6.206	6.100	5.996	5.890
E	Uitzettingen < 1 jaar (cf art. 39 BBV)	20.466	3.857	0	173	179
F	Liquide middelen (cf art. 40 BBV)	456	456	214	456	456
G	Overlopende activa (cf art. 40a BBV)	2.391	2.391	2.391	2.391	2.391
H	Totale baten (cf art. 17 lid c BBV (dus excl. mutaties reserves)	63.902	56.235	54.992	56.775	54.760
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%		-26%	-1%	17%	15%	19%

5.

Paragrafen

2. Solvabiliteitsratio						
A	Eigen vermogen (cf art. 42 BBV)	31.834	26.523	26.058	27.513	29.649
B	Balanstotaal	62.080	54.445	59.129	59.263	63.640
Solvabiliteit (A/B) x 100%		51%	49%	44%	46%	47%
3. Kengetal grondexploitatie						
A	Niet in exploitatie genomen bouwgronden (cf art. 38 lid a punt 1 BBV)	0	0	0	0	0
B	Bouwgronden in exploitatie (cf art. 38 lid b BBV)	-1.380	-865	-1.872	-1.865	-265
C	Totale baten (cf art. 17 lid c BBV (dus excl. mutaties reserves)	63.902	56.235	54.992	56.775	54.760
Grondexploitatie (A+B)/C x 100%		-2%	-2%	-3%	-3%	0%
4. Structurele exploitatieruimte						
A	Totale structurele lasten	61.189	56.178	55.070	55.201	52.624
B	Totale structurele baten	62.460	56.235	54.992	56.775	54.760
C	Totale structurele toevoegingen aan de reserves	1.245	2.790	2.316	3.292	3.431
D	Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	1.442	2.803	2.464	1.718	1.295
E	Totale baten	63.902	56.235	54.992	56.775	54.760
Structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/E x 100%		2%	0%	0%	0%	0%
5. Woonlasten meerpersoonshuishouden						
A	OZB lasten voor gem WOZ waarden	313	287	287	287	287
B	Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ waarde	149	149	149	149	149
C	Afvalstoffenheffing voor een gezin	213	216	216	216	216
D	Eventuele heffingskorting voor een gezin	0	0	0	0	0
E	Totale woonlasten voor gezin bij gem. WOZ waarde (A+B+C+D)	675	652	652	652	652
F	Woonlasten landelijke gemiddelde voor gezin in het voorafgaande begrotingsjaar	723	723	723	723	723
Woonlasten t.o.v. landelijk gemiddelde jaar er voor (E/F) x 100%		93%	90%	90%	90%	90%

Beoordeling kengetallen BBV

Uit de verschillende kengetallen in de vorige tabellen blijkt dat een afzonderlijk kengetal nog weinig zegt over hoe de financiële positie moet worden beoordeeld. Zo hoeft een hoge schuld geen nadelig effect te hebben op de financiële positie, maar is dat afhankelijk of en wat er aan eigen vermogen en baten tegenover die schuld staat en hoe groot de kans is dat de schuld weer wordt afgelost. Noch hoeft een tegenvallende ontwikkeling van de grondprijs een negatieve invloed te hebben, indien de structurele exploitatieruimte groot is of de gemeente over voldoende ruimte in belastingcapaciteit beschikt, omdat er dan ruimte is om tegenvallers op te vangen. Het is dus, met andere woorden, niet mogelijk om een individueel kengetal te gebruiken voor de beoordeling van de financiële positie. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven van de financiële positie van een gemeente.

5.

Paragrafen

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. We zien het percentage meerjarig stijgen. Dit komt doordat we ten opzichte de jaarrekening 2016 behoorlijke investeringen doen in onder andere huisvesting, onderwijs en riolering. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen. Binnen de beoordeling van de provincie Gelderland blijven we onder de 30% en dit wordt als goed betiteld.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. De ratio ligt rond de 50%. De aankomende jaren duikt die hier wat onder en vanaf 2020 stijgt deze weer. De jaren waarin de solvabiliteit daalt zijn ook de jaren waarin grote investeringen worden gedaan en leningen worden aangetrokken. De gemiddelde solvabiliteit van de de gelderse gemeenten bedraagt in 2017 33%.

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt in structurele en incidentele lasten. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij de structurele baten en lasten in evenwicht zijn. In Oldebroek worden geen structurele lasten gedekt via eenmalige middelen.

De ruimte die een gemeente heeft om haar belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Uit het kengetal blijkt dat de gemiddelde woonlasten in Oldebroek lager zijn ten opzichte van het landelijk gemiddelde. In de zin van artikel 12 is er sprake van belastingruimte.

Conclusie

De weergegeven kengetallen geven een gezonde financiële situatie weer. Gemeente Oldebroek kan goed aan haar betalingsverplichtingen voldoen, er is een gezonde verhouding tussen het vreemd vermogen en het eigen vermogen. De bouwgronden in exploitatie zijn een relatief klein onderdeel op de balans met positieve vooruitzichten en de woonlasten liggen onder het Nederlands gemiddelde. Wel zien we meerjarig dat de netto schuldquote stijgt, er meer vreemd vermogen wordt aangetrokken waardoor de solvabiliteit iets daalt.